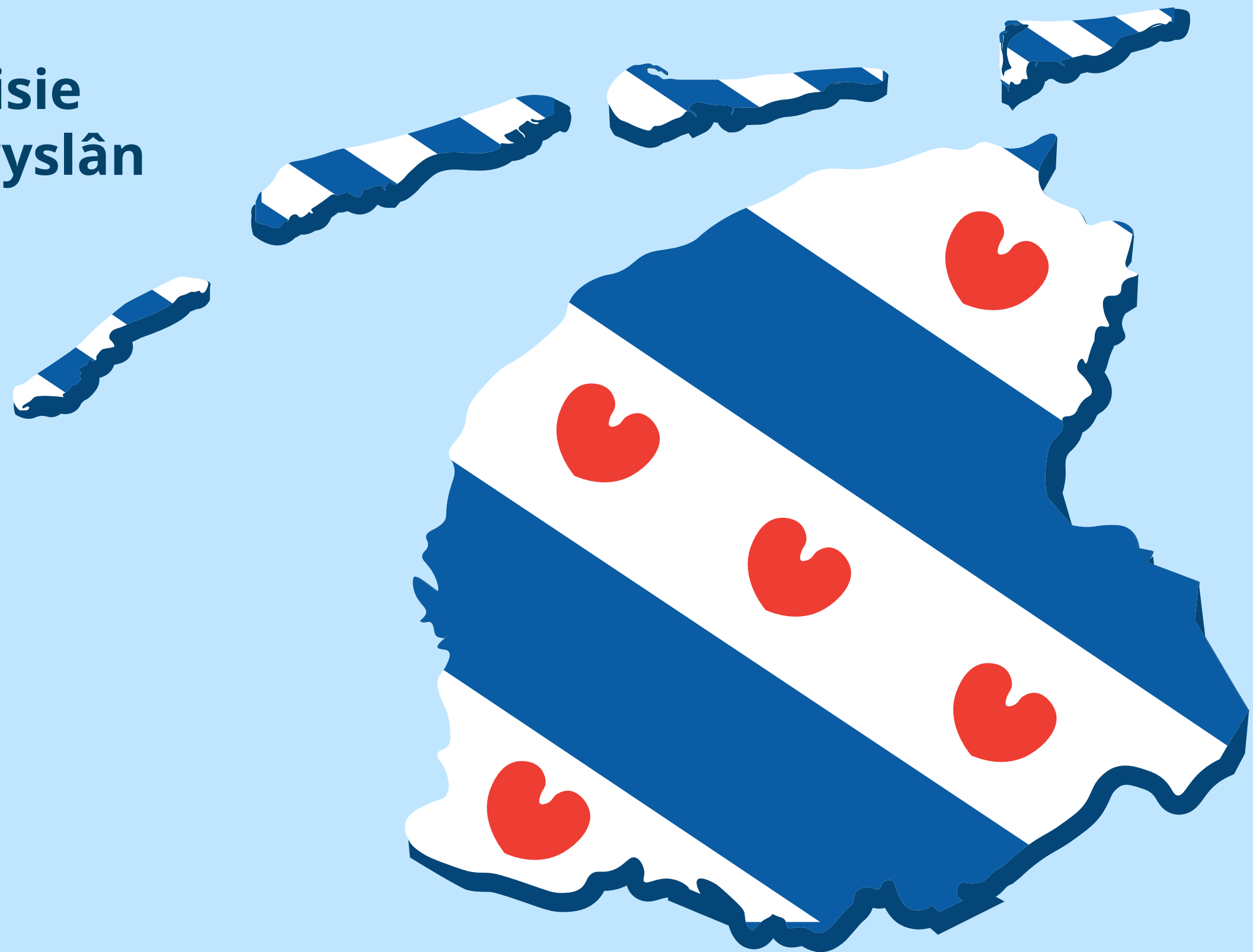

Analyse Transitievisie Warmteplannen Fryslân

Werkgroep Warmtetransitie RES

Augustus 2022

INHOUD

Dit is een interactieve PDF; dat houdt in dat u bepaalde informatie kunt inzien door op een titel of kopje te klikken. Voor het geval dat de klikbare elementen niet zo duidelijk zijn, zal dit worden uitgelicht met een rode pijl (zie hieronder). Deze inhoudsopgave is dus ook interactief.

 Snel naar:

1 INLEIDING	1
2 AMBITIE & VISIE	2
CONCLUSIES	
3 WARMTEBRONNEN	4
CONCLUSIES	
4 COMMUNICATIE	6
CONCLUSIES	
5 VOORWAARDEN, KOPPELKANSSEN & FINANCIËN	8
CONCLUSIES	
6 AANPAK 2030	10
CONCLUSIES	
7 SAMENWERKING	12
CONCLUSIES	

1 INLEIDING

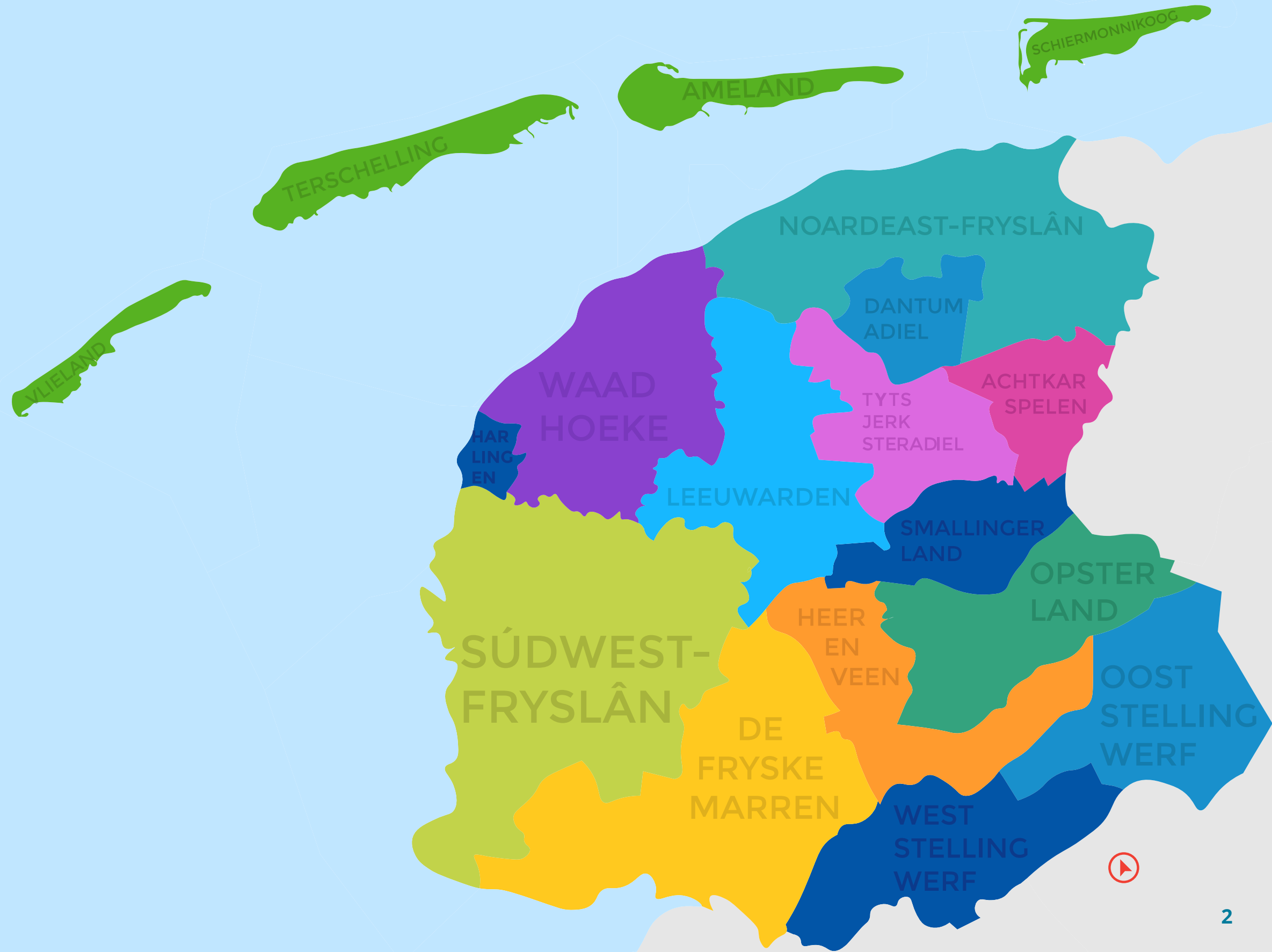
In 2021 hebben alle Friese gemeenten een transitievisie warmte (TVW) opgesteld. In deze TVW's hebben de gemeenten beschreven hoe zij de komende jaren invulling geven aan de warmtetransitie. De aanpakken verschillen per gemeente. Waar de ene gemeente kiest voor het starten in wijken of dorpen kiezen andere gemeenten voor het breed inzetten op isolatieaanpakken.

Om snel een overzicht te hebben waar de verschillende gemeenten op inzetten hebben we deze analyse gemaakt. Het document maakt inzichtelijk welke ambities er zijn, waar een gemeente op inzet maar ook waar gemeenten uitdagingen zien.

De TVW's zijn geen vastomlijnde plannen. De plannen zijn het vertrekpunt voor de transitie waar de we komende decennia mee aan de slag zijn. Door nieuwe ontwikkelingen en ervaringen zullen TVW's worden aangepast en aangescherpt. Dat betekent ook dat deze analyse als een vertrekpunt gezien moet worden. Om samen ervaringen uit te wisselen en om kennis op te bouwen.

2 AMBITIE & VISIE

**Zweef met je muis over een gemeente om de gegevens in te zien*

AMBITIE & VISIE | CONCLUSIES

Aantal huizen/gebouwen van aardgas

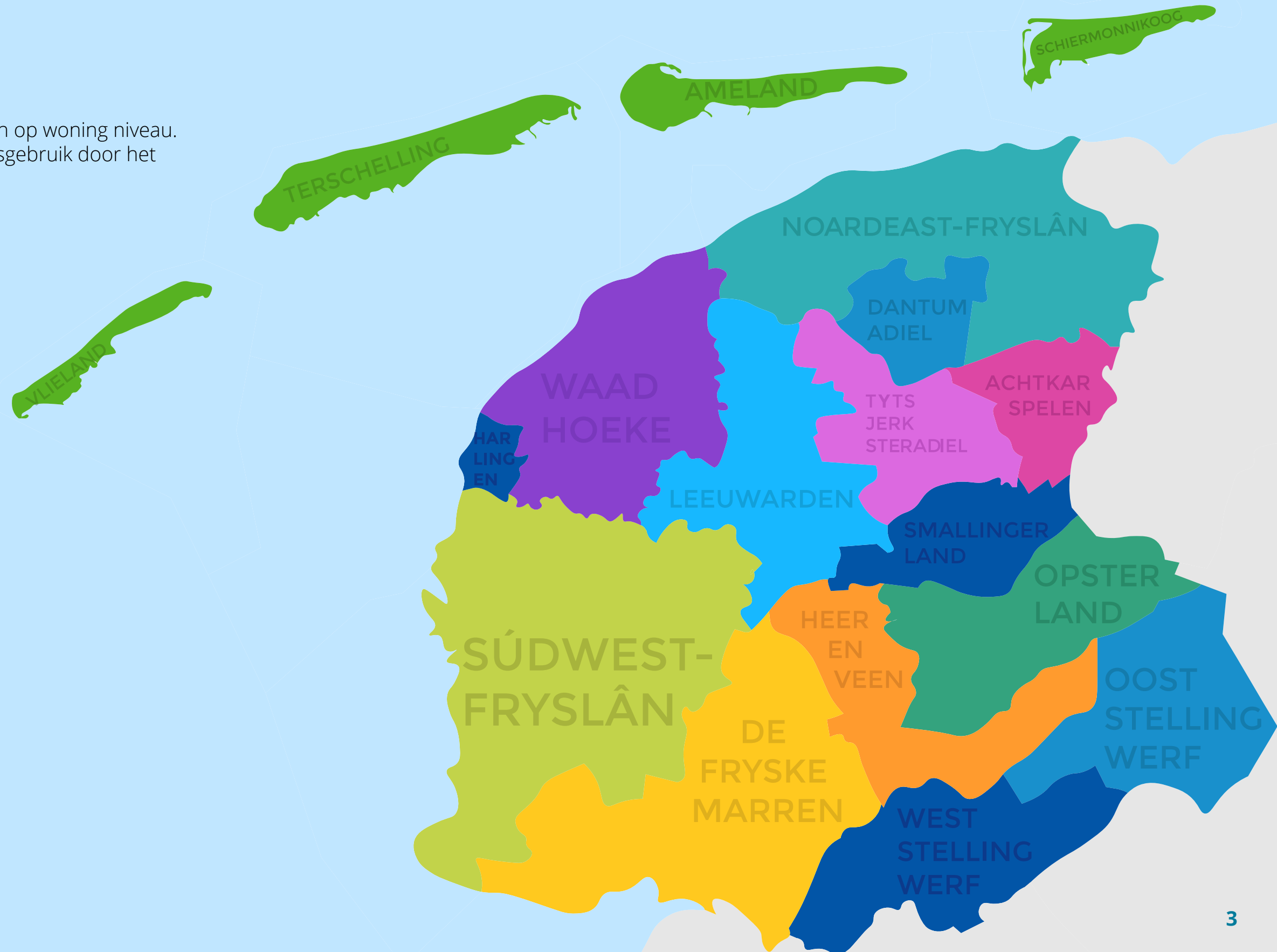
- Helft van de Friese gemeenten hebben concrete doelstellingen op woning niveau.
- Merendeel gemeenten zet voor 2030 in op reduceren aardgasgebruik door het beter isoleren van woningen.

Ambitie

- Enkele gemeenten willen eerder aardgasvrij zijn dan de landelijke doelstelling in 2050.
- Friese gemeente zetten de komende jaren volop in op energiebesparing door isolatie.

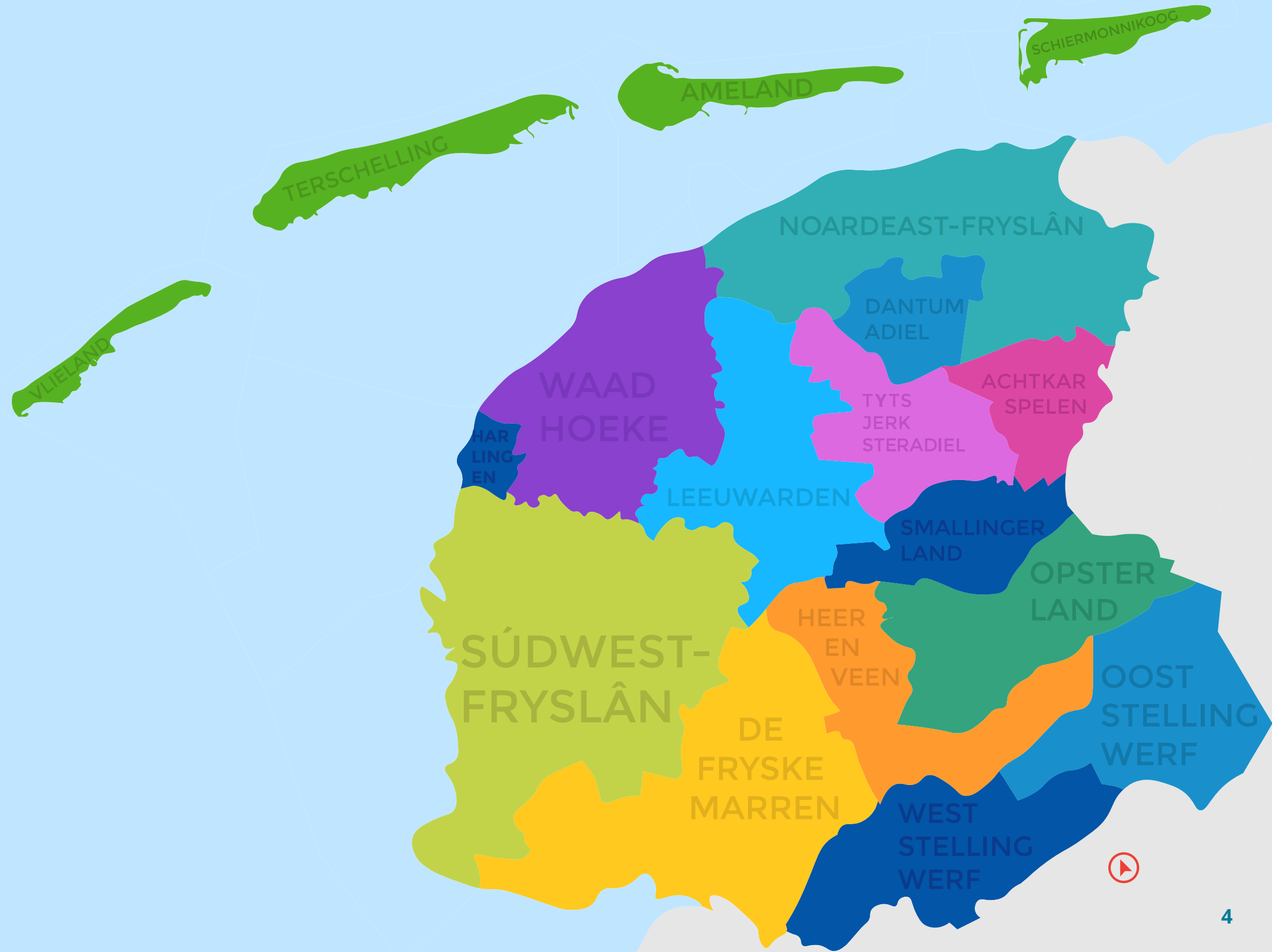
Monitoring doelstellingen

- Gemeente geven aan dat CO2 reductie moeilijk te monitoren is op lokaal niveau.
- Veel gemeenten gaan het aardgasverbruik monitoren en/of aantal huizen van het aardgas.

3 WARMTEBRONNEN

*klik op een gemeente om de gegevens in te zien

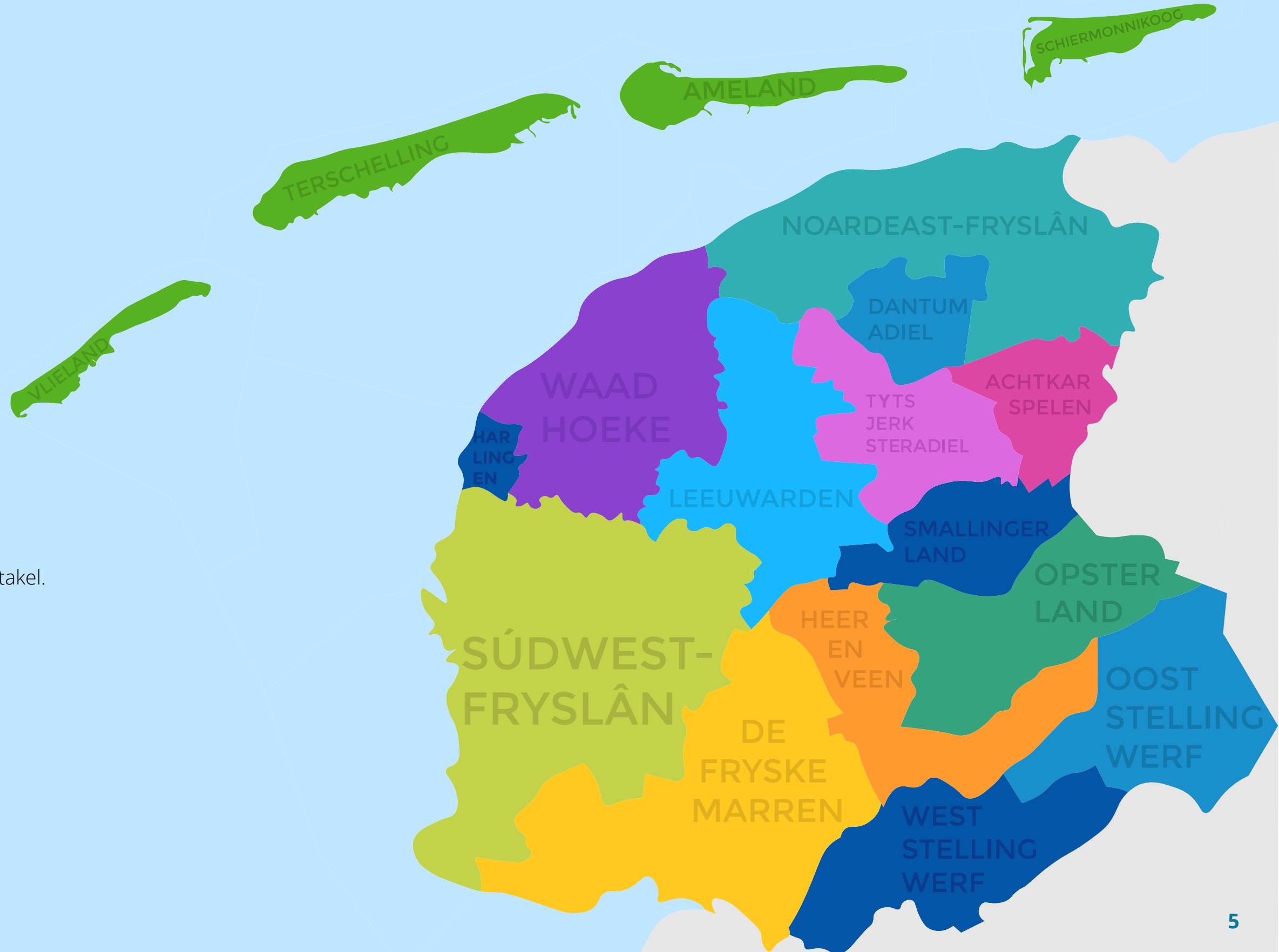
WARMTEBRONNEN | CONCLUSIES

Keuze warmtebronnen

- Alle gemeenten kiezen hoofdzakelijk voor individuele warmte oplossingen in het buitengebied. Via elektrische warmtepomp of een hybride warmtepomp in combinatie met duurzaam gas.
- Keuze warmtebron gebonden aan locatie. Gemeenten zien grote potentie voor aquathermie. Groen gas is ook kansrijk maar kent de nodige aandachtspunten. Geothermie is op enkele plekken in potentie mogelijk.
- Merendeel gemeente geeft aan nog geen definitieve keuzes te maken in warmtebronnen. Komende jaren moet dit o.a. door onderzoek concreter worden.

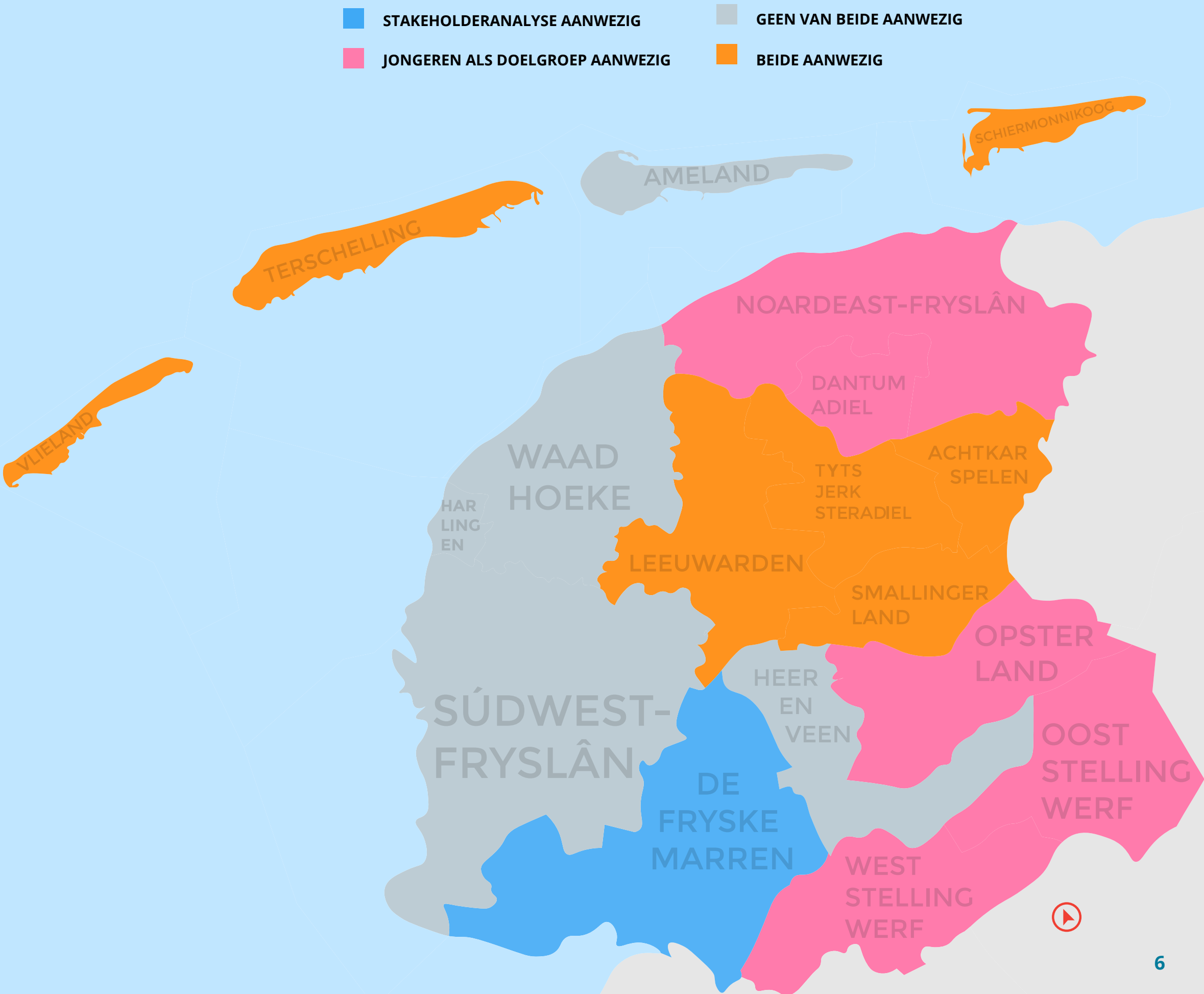
Beschikbaarheid gekozen bronnen

- Individuele oplossingen in beschikbaarheid geen probleem, beperkingen op het elektriciteitsnetwerk vormen wel een obstakel.
- Groen gas kent een groot potentieel, afhankelijk van verdelingsvraagstuk en balans zomer en winter gebruik.

4 COMMUNICATIE

*klik op een gemeente om de gegevens in te zien

COMMUNICATIE | CONCLUSIES

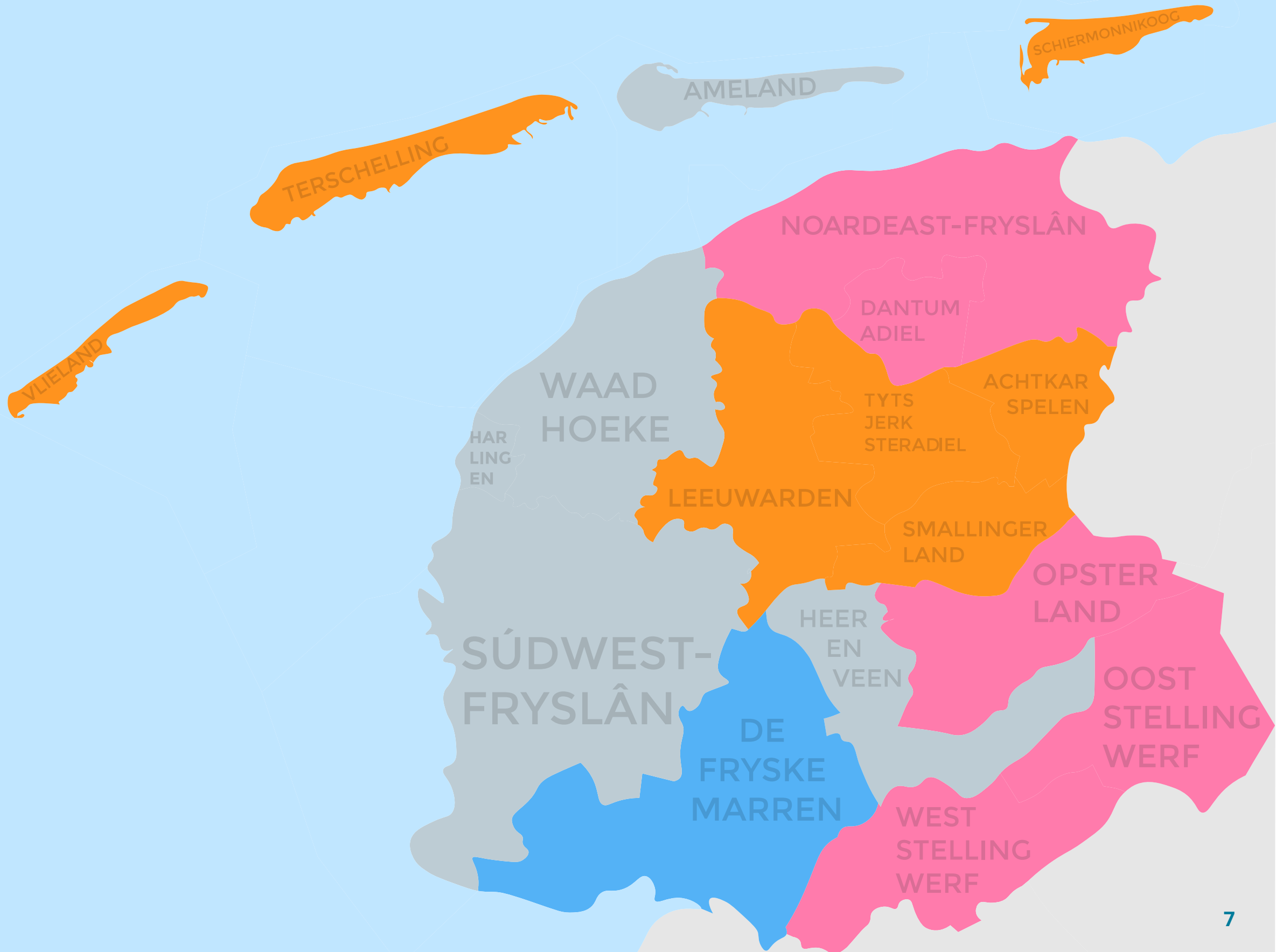
- STAKEHOLDERANALYSE AANWEZIG
- GEEN VAN BEIDE AANWEZIG
- JONGEREN ALS DOELGROEP AANWEZIG
- BEIDE AANWEZIG

Communicatie richting bewoners

- Inwoners zijn de belangrijkste stakeholders.
- Alle gemeenten hebben op verschillende wijze burgers betrokken bij opstellen TVW's
- Veel gemeente willen bewoners mee laten beslissen bij de plannen in hun wijk.
- Betrouwbare en overzichtelijke informatievoorziening voor burgers is erg belangrijk.

Communicatie richting overige stakeholders

- Verschillende gemeenten hebben stakeholdersanalyse toegevoegd aan de TVW.
- Jongeren worden weinig als specifieke doelgroep benoemd.

5 VOORWAARDEN, KOPPELKANSEN & FINANCIËN

**klik op een gemeente om de gegevens in te zien*

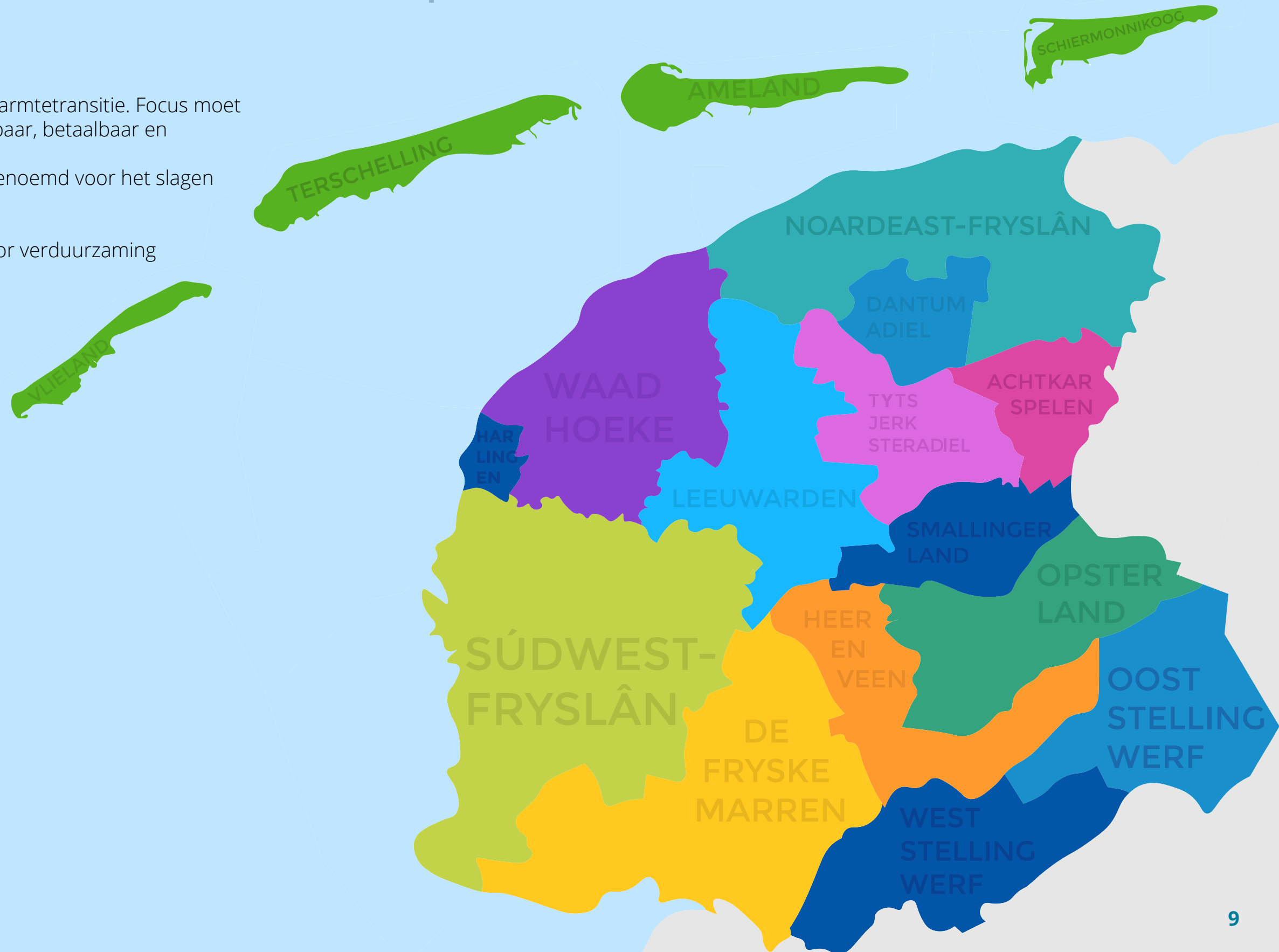
VOORWAARDEN, KOPPELKANSSEN & FINANCIËN | CONCLUSIES

Voorwaarden & Financiën

- Alle gemeenten hebben uitgangspunten opgesteld voor de warmtetransitie. Focus moet op de burger. En de alternatieven voor aardgas moeten haalbaar, betaalbaar en betrouwbaar zijn.
- Ook worden door gemeenten essentiële randvoorwaarden genoemd voor het slagen van de warmtetransitie. Vaakst genoemd zijn:
 - Voldoende toereikende financieringsmogelijkheden voor verduurzaming woningen.
 - Voldoende draagvlak en gemotiveerde burgers.
 - Robuuste energie-infrastructuur.

Koppelkansen

- Gemeenten kiezen startwijken mede op basis van de koppelkansen die er zijn.
- In de uitwerking via WUPS zoomen gemeenten lokaal in op de kansen die er liggen.
- Combineren van werkzaamheden (vervanging riolering of gasleidingen) wordt vaak als kans gezien. Net als het combineren met ander ruimtelijke opgave zoals klimaatadaptatie.

6 AANPAK TOT 2030

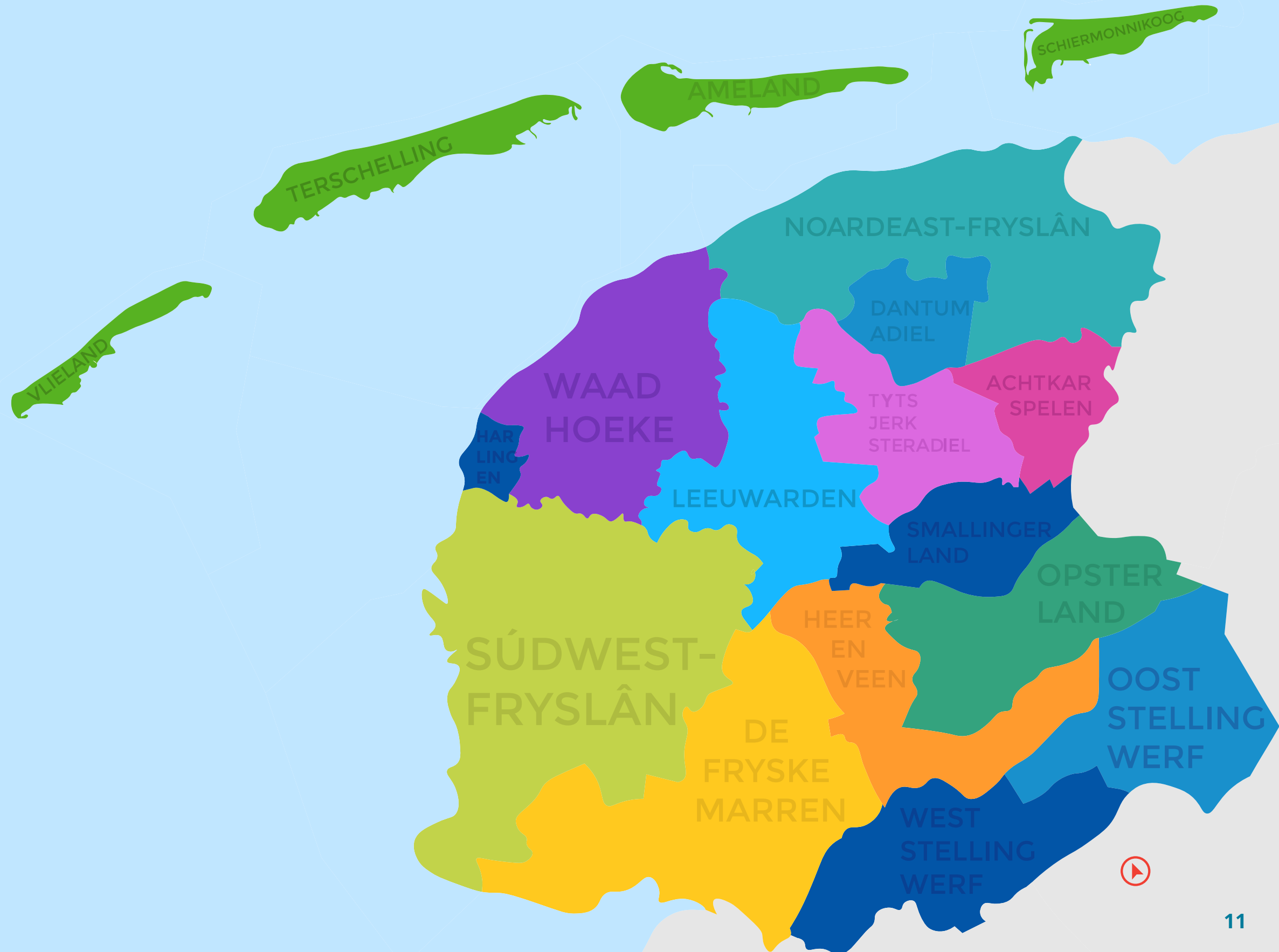
AANPAK TOT 2030 | CONCLUSIES

Aantal startwijken en woningen

Veel gemeenten gaan de komende jaren aan de slag in gekozen startwijken.

Warmtebron van startwijk & zijn vervolgstappen gepland?

De Friese gemeenten die een startwijk hebben aangewezen, hebben de warmtebron vaak al verder uitgewerkt in een WUP. De keuze voor de warmtebron is nogmaals sterk afhankelijk van de samenstelling van de startwijk en de aanwezige potentiële warmtebronnen. Veel gemeenten hebben nog geen concrete vervolgstappen in hun TVW staan, maar het onderzoeken van haalbaarheid en opstellen van WUP's is een vaak genoemde en logische vervolgstap.

7 SAMENWERKING

SAMENWERKING | CONCLUSIES

- Veel gemeenten hebben onderling in samenwerkingsverbanden de TVW opgesteld.
- Bij het opstellen is nauw samengewerkt met de netbeheerder, woningbouwcoöperaties, waterschap en provincie.
- Marktpartijen zijn vaak nog niet actief betrokken.
- Samenwerking nodig om warmtetransitie te kunnen uitvoeren.

Analyse Transitievisie Warmteplannen Fryslân

Werkgroep warmtetransitie

Augustus 2022

Onderzoek & ontwerp door

In opdracht van

